Ч. 49. (548.) Львів, неділя дня 11. марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	24·— К.	На рік	32·— К.	В Німеччині	37 мар.
„ півроку	12·— „	„ півроку	16·— „	В Америці	11 дол.
„ чвертьроку	6·— „	„ чвертьроку	8·— „	В инших державах	54 фр.
„ місяць	2·40 „	„ місяць	2·70 „		

В обороні рільництва.

Недавно відбули ся в Будапешті наради „Союза угорських рільників“. З ходом та змістом сих нарад слід би і вам також познакомити ся.

Проводив нарадам бувший уговський мінїстер рільництва. Він заявив на вступі з президіяльного крісла, що в біжучім роцї не може зовсім бути бесїди про побільшене рільної продукції на Угорщинї, а буде дуже добре, коли вдасть ся удержати дотеперішну продукцію з пересїчним мірним вислїдом. Але й сей слабий майбутвій вислїд стає під знаком запитаня, коли зважить ся погубний вплив реквізиції, котра може кождому рільникови відібрати всяку охоту до працї.

Союз угорських рільників виразно зазначує, що признає конечність воєнних реквізицій, щоби тільки переводжено їх справедливо і щоби ті реквізиції узгляднями основні домаганя господарського житя рільничого населеня а так на жаль не дїєть ся.

Длятого на думку б. мінїстра, треба би дбати більше про те, щоби теперішні реквізиції не виходили на шкоду сьогорічної рільничої продукції, бо можуть повстати втрати, яких буде годі направити.

Рільники мусять бути приготовані на те, що годі надїятись знижки цїн тих промислових виробів, котрі конечні до веденя рільного господарства.

Коли отже збіже має цїну розмірно низьку — примусову — а рільники безсильні супроти визиску з боку великих промислових і торговельних картелїв, одягнених в гарну назву ріжних воєнних централь, коли цїна промислових артикулів росту з дня на день, коли тим чином кошти продукції збіжа переходять висоту урядово назначеної максимальної цїни, то рільна продукція автоматично дуже значно зменьшить ся — і то з непорушною конечністю.

При немочи централь — говорив далї п. Дараній — можна осягнути дуже богато гарних річий, але вони не продукують нїчого.

Бесїдник звертає увагу також і на сю сучасну проява, що богато ріжних інституцій та осіб, котрі доси не займали ся нїколи оборотом недвижимостий, кидають ся тепер на купно землї. Тим чином втягаєть ся в воєнну спекуляцію також і землю. Опановане землї „чужими живлами“ стаєсь великою небезпекою, коли візьмеш ся під увагу теперішні валютові відносини. Тут винна суспільна і господарська короткозорість міродайних чинників. Союз угорських рільників робить вже від довшого часу заходи, щоби почато раціональну полїтику національної охорони посїданя землї, бо для нього не є байдуже, в чиїх руках вона остає і від кого відтак залежна буде екзистенція люду.

Надуживаючи альтруїстичних кличів кидають ся великі грошеві інституції на купно і спекуляції землею і так, як відсунули рільника — продуцента від обороту власними його продуктами, так само хотять взяти в руки цїлий напрям полїтики власности землї, а держава здаєть ся не задумує робити їм в сїм перешкоди.

Можна бояти ся того, що згодом земля малих і середних рільних властителїв висунеть ся їм з під ніг, а рільник повертаючи з стрілецьких окопів знайде свою землю в руках чужих спекулянтів. Сьому треба всякими силами зарадити.

Обговорюючи повисші наради відомий оборонець австрійського рільництва Сіміч-Гогенблюм, додає від себе: „Коли Мадяри так жалують ся, то щож сказати про відносини поза Угорщиною? Вони значно гірші! Воєнна плютократія виправляє тепер правдиві оргії визиску цїлого населеня, а залежна від неї преса підюджує безустанно широкі сфери міських консументів, не досить свідомих стану річий, обжаловуючи „аґраріїв“ о визиск і о викликуване дорожнї, та відвертає увагу публичної опінії від властивої причини тих явищ. Вистарчить однак приглянути ся дещо близше білянсам великих промислових і грошевих заведень, щоби виробити собі ясну думку про те, в котрім таборі треба шукати властивих воєнних лихварів і тих, що то мілїярдами воєнних зисків напхали кишенї і з цїлим супокоєм відтак субскрибують мілїони воєнних позичок, засипаючи в той спосіб піском очи міродайних чинників“.

Економічний зїзд

відбуде ся в понедїлок дня 12 марта о 9 годині рано в сали тов. ім. Лисенка при ул. Шашкевича ч. 5 у Львові з слїдуючим дневним порядком:

1) Відбудова селянського стану і села: референти: п. Василь Струк з Відня (загальний реферат), п. Юліян Павликовський зі Львова (весняні засїви і потреби рільників під теперішню пору) і др Іван Макух зі Львова, (правні поради і вказівки для рільників);

2) Найважнїйші потреби сільського населеня під теперішню пору; референти: о. Бронислав Гоцький з Висоцька пов. Ярослав і др Теофіль Кормош з Перемишля;

3) Справа евакуованих, реф. др. Роман Перфецький з Відня;

4) Справа воєнних сиріт, реф. о. Василь Лициняк зі Львова.

Зїзд має тривати один день з тим, що рано виголосить ся реферати, а по полудни відбуде ся дискусія над ними.

Запрошеня на зїзд вже розіслано. Хто би його не одержав, а хотїв взяти участь в зїздї, одержить запрошене при вс упі на салю.

Просить ся о датки на Народний Фонд, котрі належить складати при входї на салю!

За Народний Комітет:

др. Кость Левицький, голова. — др. Стефан Баран, секретар.

Інтервенція
в справі українських виселенців у мінїстра внутр. справ барона Гандля.

З кождим днем гіршаюче положене українських виселенців в бараках в Ґмінді спонукало господарську комісію Україн. парл. Репрезентації до наглої інтервенції у мінїстра внутр. справ. Інтервенція мала місце в дни 6. марта с. р. о год. 11. рано. Депутація зложена з пп. Дра Костя Левицького, Дра Леся Кульчицького і В. Струка представила мінїстрови:

1) справу викупна худоби ґмінденських виселенців на заріз;

2) справу повороту виселенців до краю.

На жадане мінїсерства внутр. справ виделеґувало мінїстерство рільницзва до Ґмінду свого годівельного інспектора, який ствердив, що худоба евакуованих находить ся в наслїдок лихого живленя в такім злім станї, що стратила всяку вартість ужиткову і годівельну і може лиш бути ужита на заріз, коли не має вигинути без жадного хісна.

Розходило ся отже о се, щоби ся худоба, коли вже має йти на заріз, була ужита на прокормлене табору а не до виробу ковбас для загальної консумції, як се задумовало мінїстерство внутр. справ.

Мінїстер прирік, що безпроволочно провірить справу і здержить викупно сеї худоби на заріз для загальної апровізації, так щоби ґмінденський табор мав в ній резерву поживи.

В послїднім часї дозволило мінїстерство внутр. справ виселенцям на поворот до краю, однак на їх власний кошт і коли зречить ся побираної ними доси державної підмоги.

Се зарядженє не лиш утруднювалоби виселенцям поворот, але не давалоби їм спромоги прокормленя себе у краю, доки не найшлиби собі заробітку або не обробили свої господарства. Мінїстерство внутр. справ повинно би радше улекшити виселенцям поворот до краю і дати їм спромогу удержаня себе в краю, бо се жертви війни, яких виживлене в масових таборах представляє для держави значні трудности, а які рівночасно збільшать в краю засіб робочих рук, причинять ся до управленя неуправлених доси або опущених ґрунтів і збільшать через се продукцію средств поживи в краю,

Видане загального дозволу на поворот виселенців до краю що найменьше на границю тіснїйшої воєнної области а по можности аж до границь операційного округа армії в тіснїйшій области, як рівнож якнайдальше йдуче улекшене сього повороту через признане безплатної їзди на зелїзницях і дальшого виплачуваня підмог державних що найманьше на протяг кількох перших місяцїв лежить отже не лиш в інтересї виселенцїв, але в рівній мірі також в інтересї краю і держави.

Мінїстер признав слушність повисшим представленям депутації і обіцяв видати додаткові зарядженя в справі повороту виселенців та жаданих улекшень і порозуміти ся з військовими властями що-до розширеня области, до якої вільно буде виселенцям вертати.

Відозва до Всеч. Духовенства.

Комітет для справ духовенства, вибраний на заг. сборах тов. сьв. Ап. Павла у Львові, звертаєть ся до Всеч. оо. з отсим зазивом: Відомо нам всїм, які страшні удари завдала всесвітна війна нашому духовенству у всїх трех галицьких дієцезіях. Під зглядом чисельним убуло нас більше як одна шеста часть всего духовенства. Під зглядом суспільного положеня всї ми свідомі страшних моральних ударів, нашої Голгофти.

Під зглядом матеріяльного положеня більшість духовенства зруйнована.

Полишаючи гоєне двох перших ран покликаним до сего чинникам, ми хочемо дати почин до гоєня нашої третої рани, матеріяльного знищеня. Хочемо зібрати потрібний до сего статистичний матеріял і так прийти з помочию нашим духовним і світським властям.

Нинї нїхто не знає, як живесь загалови нашого евакуованого духовенства, котре потратило дорібок цїлого житя. Нїхто не знає, як живесь родинам їх і родинам тих, що потратили свої парохії і мучать ся в далекім Сибірі. До тепер нема нїяких постанов, в рамах котрих ми могли би домагатись тревалої відднови наших зруйнованих рільних господарств.

Ми мусимо проте домагатись двоякої помочи:

а) Доразної негайної для духовенства евакуованого і его родин;

б) Введеня норм для відновленя рільних господарств і поверненя страт матеріяльних понесених через реквізиції і воєнні шкоди;

в) Ми мусимо зорґанізувати Самопоміч.

До всего того ми мусимо мати статистичний матеріял. Просимо проте Всч. оо. виготовити, кождий про себе, точний спис всіх понесених страт з зазначенєм дієцезії, повіту і місцевости, а також, чи страти походять з реквізиції, чи є шкодою воєнною а також, чи священик є евакуований. В котрій парохії є родина якого сьвященика вивезеного, просимо осібно предложити звіт про її положенє і страти. Всі письма просимо надсилати до товариства сьв. Ап. Павла у Львові; духовна семинарія, з листами о. ректора Іл. Паньківського.

Рівночасно пригадуємо Всч. оо., що після конґруального закона прислугує парохови право жадати звороту з релігійного фонду задля неврожаю, або знищеня поля через воєнні діланя від ц. к. намісництва, куди і належить вносити подання.

Рівнож просимо вносити подання до ц. к. намісництва в Бялій, найлучше через своє ц. к. староство і просити о підмогу, зачет або позичку з титулу шкід понесених через реквізицію або через війну, наводячи по можности потрібну висоту шкоди та відділ війська, котре реквірувало і иньші документи.

На кошти депутацій і иньші просимо присилати датки у висоті один процент конґруи, на повисшу адресу: Комітет о. Микола Герасимович, о. Ст. Данарович, о. Маринович, о. Яворський.

Будучність кінноти.

Ротмістр Адоріян Смеречаний пише в „Військовім Листку Штрифлера:

Сучасна війна покликана до того, щоби основно розвязати істнуюче спірне питанє, чи кіннота остане на дальше рішаючим чинником до осягненя побіди в борбі новітних велитних армій, чи може її поле діланя остане в будучности вузшим. Сим полагоджене булоб також многократно обговорюване питанє, що займає ся утворенєм піхоти на конях. Дотеперішні воєнні досвіди навчили, що великі, рішаючі тактичні і стратеґічні успіхи можна було все приготовити і осягнути при помочи боєвої переваги артилерії, піхоти. і машинових крісів, підчас коли борба кінноти та шаблї обіцювала успіх лиш в деяких случаях і то в кориснїй, добре вибраній хвилї і положеню. Тому задачею кінноти мусить бути повне використанє так шаблї як кріса, відповідно до даної хвилї. Се стало ся часто підчас сучасної війни, кіннота стала вірною товаришкою піхоти і дала тим доказ потреби істнованя також в будучности.

Свобода діяльности кінноти верхом є що правда ограничена, вона зависить від боєвого терену, однак у великій рухливости, в спосібности до великів маршів і нечайних виступів спочивають високі вартости, які в тій війні викіснованo часто і дуже корисно.

Коли загрожені фронти потребували скорої помочи, кіннота перебирала ролю летячої резерви, являла ся також скоро тоді, коли на великі віддаленя була пожадана або конечна нагла, нечайна поява власних сил. Підчас зручних і скорих відворотних рухів ворога оказала ся вона наслідком своєї сили і скорости пригожою в неперериваній погоні.

Також в ріжних добах сеї війни показало ся опять так у нас як у ворогів, що кіннота є безуслівно конечним оружем до повного вихіснованя рішаючих успіхів, так на кони, як і в бою пішо. Коли проте на основі досвідів зібраних в тій війні приступаємо до того, щоб її піднести на таку саму висоту що піхоту, то задержуємо оруже, в якім злучені найліпші сторони обох.

Однаково, як уложить ся устрій будучих армій на основі досвідів світової війни, кіннота остане безперечно важним чинником модерної армії, бо вона доказала ясно, що все сповняє гідно свою задачу не лиш відповідно до своєї минувшости на кони, але також без окремого приготовленя пішо — що правда борючись на початку з деякими трудностями.

Наш найблисший, входячий найбільше під увагу ворог — Росіянин — не сповнив нашого певного очікуваня мимо своїх великих мас кінноти, а іменно очікуваня, що в першій добі війни відограють ся великі бої значних мас кінноти. Ледви чи лучила ся одна нагода до того і під тим зглядом наша невсипуща праця підчас мира не принесла жадних овочів.

Може бути, що психольоґічні і иньші досвіди з воєн проти Японії і на Балкані були причиною, чому Росіяни виминали на початку війни великі бої кінноти, в кождім разї положене нашої кінноти на початку війни було тому гірше, бо мусїла станути до нерівної борби з великими ворожими силами зложеними з всіх родів оружа, до борби, в якій не кіннота ворога, але його піхота і артилерія грали головну ролю. Ті сили очікували нашого наступу в добре приготовлених становищах, підчас коли ми остали вірні нашому старому кличеви, з витягненою шаблею вдарити на ворога.

Горде задоситьучиненє приносить се нашій зброї, що наші вороги виминали більші бої кінноти тому, бо дуже високо цінили нашу умієтність. Полонені російські офіцири виказали, що дістали наказ, бодай в перших двох місяцях виминати бої кінноти. Се стало ся в тій надії, що наша кіннота по упливі того часу ослабне зовсім наслідком трудів, а їх власна заощадить свої сили до тої хвилї, аж наша кіннота втратить так богато свого людського і кінного матеріялу, що ворожа кіннота буде могла станути до борби з виглядом на легкі успіхи.

Пізнійше появили ся також великі маси ворожої кінноти, однак діставши ся в огонь і перешкоди наших становиц мусїли вернути з розбитими головами. Та все ще не є виключено, що лучить ся очікувана нагода, змірити ся з ворогом на кони.

Колиб хто хотїв говорити про будучність кінноти, виходячи з становиська видатків і місто того дорогого рода оружа промавляв за збільшенєм піхоти, то се стало би ся на шкоду нашого військового становища як великої держави, се принесло би користь ворогови. Слово „піхота на конях" мусить зникнути з голов одушевлених до неї, бо хто виступить око в око проти нашої будучої кінноти, мусить бути певним, що вона буде рівновартісною також в бою і в піхотї.

Будуче вишколенє, вихованє і розвій кінноти основані на зібраних досвідах війни. вимагає основної зміни. Після мого погляду було би вказаним: численні вправи на ріжнім терені, підвисшене вправ в стріляню на кони і в боєвім огни до найвисшого степеня, старанне вишколенє поодинокого борця, богато боєвих вправ з мішаним оружем з особлившим узглядненєм вивідчої, забезпечуючої, сполучаючої і вартової служби. Головну вагу не належало би класти на форму, міродатним чинником було би збудженє і вихованє чувства відвічальности в вірнім сповнюваню обовязків.

Вишколенє їздця мусїло би дальше відбувати ся в тісній звязи з його вишколенєм як піхотинця. Ескадрона представляє за малу огневу одиницю і тому треба би старати ся її збільшити.

Коли кождий четвертий чоловік остає при конях, до чого ми по більшій части присилувані, то ескадроні остає в найліпшім случаю сто крісів і то лиш тоді, коли кождий підофіцир дістане кріс.

В такий спосіб осягнула би ескадрона що-йно половину огневої сили одної компанії, тому належало би вирівнати се збільшенєм числа приділених машинових крісів, як се вже стало ся підчас війни.

Кіннота дуже рухлива, добре стріляюча, з численними машиновими крісами се кіннота будучности.

Підчас війни виступила виразно вага технічного вишколеня. Також се треба буде видосконалити і ліпше зорґанізувати.

Вишколенє кінноти в стежній, вивідній і сполучаючій службі було все улюбленою галузию науки, воно має неоцінену вартість також для иньшого оружя.

Сеж правда, що заслузї около стратеґічних вивідів мусимо ділити ся з нашими славними летничими військами, однак наші успіхи осягнені в тактичних вивідах останугь неоспоримі вже тому, бо досвіди війни показують, що лиш тактичний вивід осягнений в борбі приносить користи, тому являєсь конечність, висилати вивідні відділи зложені з усіх родів оружя.

Кінна стежа не буде могла донести щось иньшого, як що її тут або там острілювано а і се становить вже цінну, зрошену кровю вість. Силу ворожих оружних сил, їх склад, уставленє і т. д. можна буде ствердити лиш в борбі. Кіннота перенята свідомостию, що лиш тоді принесе у війні користь иньшому оружю, коли буде з ним спільно працювати також підчас мира.

Тому відокремленє станиць кінноти від ґарнізонів піхоти впливає на неї шкідливо навіть при найліпшім вишколеню. Треба вправляти якраз їзду в непригіднім терені, бо війна ставить нас часто в нїм побіч піхоти.

Треба вихіснувати всяку нагоду до боєвих вправ в стріляню на змінним і тяжкім терені, тому було би дуже хосенним, колиб кіннота вправляла, переходячи підчас мира з одного ґарнізону до другого. Се не представляє жадної втрати часу, що більше, найліпшу нагоду до вправ в ріжнім терені.

Появу на площи вправ належ ло би взагалї заказати.

Добре офіцирське і підофіцирське тіло творить ядро і основу доброї армії. Відповідне, уміле вихованє їх, се неоспорима заповідь, яка приносить богаті плоди. Се вихованє повинно починати ся для тих, що посвячують ся кінноті, вже в наукових закладах.

В послїдних часах мира появила ся струя наших офіцирів і підофіцирів приділювати до иньшого рода оружя, щоби познакомили ся з ним, до чого покликано не лиш низших офіцирів, але також командантів ескадрон і висших штабових офіцирів. Також се впливає дуже корисно на наше будуче вишколенє.

До осягненя висше сказаного зробила вже кіннота початки і осягнула деякі успіхи. Коли в мирі підемо дальше тою досвідченою дорогою, то до похвальної теперішности кінноти прилучить ся вигляд на її гідну будучність.

Війна.

Болгарія зриває зносини з Америкою.

БУДАПЕШТ. „A Vilag" доносить: Болгарське правительство зірвало дипльоматичнї зносини з Америкою і поручило свому послови в Вашинґтонї зажадати пашпортів.

Америка супроти коаліції.

ЦІРІХ. Французькі дневники пишуть, що американський посол в Парижи веде переговори з коаліцією в справі участи Америки в війнї. Іде передовсїм о спільну акцію фльот. Як доси, конференції не дали результату.

БЕРНО. З Копенгаґи доносять: В військових кругах сумнївають ся, чи вдасть ся ужити американських військ на континентї. Супроти замкненя моря через Німеччину, транспортові трудности дуже великі. Помимо того данські дневники кажуть, що Америка не покидає ще зовсїм тої думки.

Китай надумуеть ся.

БЕРЛЇН. „Localanzeiger" доносить, що тамошнє китайське посольство, щоби висвітлити правдивий стан річи, здало китайському правительству подрібно справу з військового, морського і господарського положеня Німеччини. Можна сподївати ся, що те представленє річи, оперте на докладних інформаціях як найбільш компетентного місця, буде мати вплив в Пекінї і спільно з заходами німецького посла в Пекінї значно причинить ся до удержаня невтральности Китаю.

В Росії кипить.

СТОКГОЛЬМ. Як інформують особи, що прибули з Росії до Стокгольму, змагаєть ся там невдоволенє, котре мусить довести до вибуху. Між сферами реакційними а ліберальними ведеть ся завзята борба за правительство. Боєва охота російських лібералів пливе головно з того жерела, що дорогою звязаною з війною невдоволеня і неповоджень сподіють ся повалити правительство реакції. Знаменним проявом зростаючого опозиційного настрою се конференції уладжувані на провінції через членів поступового бльоку, а серед них передовсїм бесїда президента Думи Родзянка в Новгородї, принята з запалом і серед сфер дуже умірковаких. Мужем довіря консервативних кругів є б. міністер Александер ґр. Бобрінський, а не Протопопов. — Невдоволенє скріпляє зростаюча дорожня викликана нездарністю заряду зелїзниці. Недостача амуніції і оружя дає ть ся відчувати доймаючо. Оружні сили числять на 9 міліонів, з того 6 міліонів на фронтї, 3 в краю. Обчисляють, що внаслїдок безнастанних покликувань недоставати буде около 2 міліонів людий до весняних робіт. Всї сї прояви доказують, що Росія близька до цілковитого вичерпаня.

Мирові умови Франції.

БЕРНО. В часї вчорашної народної манїфестації в Сорбонї Дешанель заявив, що нема мира для Франції і Европи, доки німецька армія стоїть так близько столиці Франції і пильнує допусту до доріг, котрими Нїмцї понад 200 разів наїжджали Францію.

Історик Лявіс подав такі мирові умови Франції: покаранє Німеччини, зворот Альзації і Льотарингії, приверненє независимости Бельгії, Сербії і Румунії, право всїх угнетених народностий, щоби могли розпоряджати. Тільки на тих умовах мир буде тривкий, але Німеччина прийме їх доперва тоді, коли буде приневолена до того силою.

Мінїстер просвіти Вівіяні заявив в імени правительства, що солідаризує ся з виводами попередних бесідників.

Жертви замкненя моря.

РОТЕРДАМ. „Maasbode“ доносить, що голяндський парохід Ystroom (960 тон) затоплено в дорозі з Амстердаму до Льондону, а парохід Wenkelsijk (6749 тон) застряг на мілинї коло Галіфаксу.

КОПЕНГАҐА. В часї вчорашного гураґану затонув російський корабель з ладунком вартости 10 мілїонів рублів.

ЛЬОНДОН. Перший льорд адміралїції Carson виголосив в Льондонї промову, в якій піднїс трудність удержаня панованя Анґлії на морі.

Німеччинї потрібно більше мілітаризму, як парляментаризму.

БЕРЛІН. Палата панів відкинула приняту соймом уставу, щоби послам признати свобідну їзду зелїзницями і управильнити дієти. — Представитель правительства промовляв за уставою.

Провідник консерватистів, член палати панів Йорк, жадав відкиненя устави, котра вийшла з стремлїня до поширеня власти парляменту.

Бесідник вказав, що від хвилї необмеженої війни підводними суднами, зросла надія мира, при заключеню котрого будуть побідники і побіджені. Се стало ся певністю. Питанє, чи було би на часї змінювати хочби один камінь конституційної будови. Виступаючи проти стремлїнь німецкого сойму поширеня своїх прав, підчеркнув бесідник, що палата панів мусить піднести голос остороги. Німеччинї потрібно більше мілітаризму, як парляментаризму.

Вісти з Швеції.

СТОКГОЛЬМ. Більшість Шведів, з виїмком лївиці, лїбералів і соціялїстів, стоїть симпатіями і політичною орієнтацією по стороні Німеччини.

Швеція була вже близькою участи у війні по стороні Німеччини, але розбите веденя в тій справі переговорів підтяво розмах шведського активістичного табору.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ на ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.)

НОВИНКИ.

— Хто хоче занятн ся висланем петиций в справі манїфесту з 5. падолиста 1916 р., зволить прислати 1 кор. 6 сот. на адресу: Kanzlei der ukr. parl. Repräsentanz in Wien, VIII. Buchfeldg. 6., а дістане всї потрібні друки і поученя. Просимо всїх, що вже внесли такі петиції, щоби на сю адресу прислали повідомленє: коли, до якої власти і які петиції внесено. Пожадане було би також знати по можности, кілько підписів було на петиції. — Від канцелярії УПР.

— **Бібліотека Товариства „Просвіта“** отворена для сторін кождого дня (з виїмком неділь і гр. кат. съвят) від год. 4—6 вечером.

— **Жертволюбність Дрогобиччини на українські цїли.** В доповненю нотатки під повисшим заголовком в 47 числї „Укр. Слова“ з дня 9. марта 1917 р. в якій сказано „понадто постійно збирає в Тустановичах академик д. Стефанюк на рідні школи, передовсім на народну школу короля Данила і Бориса Грінченка у Львові“ додаємо від себе що і про народну школу ім. кн. Льва у Львові на Личаківі тямив д. Стефанюк і за час від місяця вересня 1916 р. до лютого 1917 р. прислав з узбираних жертв на цїли школи ім. кн. Льва на кн. вкл. тов. „Днїстер“ ч. 9.889 надзвичайно поважну квоту триста шісьдесять корон 25 сот. За сї щедрі жертви складає старшина школи кн. Льва д. Стефанюкови і всїм Високоповажаним жертводавцям сердечну подяку. — Старшина народної школи У. П. Т. ім. кн. Льва у Львові.

— **Заходом товариства Марійського пань** під покровом Непорочно Зачатої Пречистої Діви відбудуть ся в церкви семинарийській у Львові ул. Коперніка ч. 36 реколекції для панів в днях 19. (понеділок), 20., 21., 22., 23.; 24. і 25. марта с. р. Порядок слїдуючий: 19. марта (понеділок), 20., 21., 22. і 23; о год. 5 по полудни наука, по науці суплїкація, 24. марта (субота) о год. 4. Сповідь. 25. марта (недїля) о год. 8. торжественна Служба Божа, на котрій відбуде ся спільне сьв. Причастє і закінченє реколекцій.

— **На „військові захисти“** зложив Вп. о. А. Яримович із збірки в церкві сьв. Апостол. Петра і Павла у Львові 24 кор. 17 с.; за що іменем укр. комітету складає Вп. о. Яримовичови і жертводавцям найщиршу подяку — Ол. Барвінський.

— **Мінїстерство виживленя населення** — як доносить „Wiener Ztg.“ — іменувало членами харчових дорадчих ради між иньшим п. Василя Нагірного і п. Василя Струка.

— **Пиво у Львові знов подорожіло.** Від 15. марта літр пива у Львові буде коштувати: краєве пиво 1 кор. 60 с., пільзенське і чорне 1 кор. 72 с.; а пиво чеське 1 к. 68 с.

— **Жидівська політехніка.** З Екатеринославу доносять; Тут отворено приватну жидівську політехніку. Покищо відкрито два видїли: електро-механїчний і інжинєрський. Принято понад 200 студентів.

— **Осторога перед ворожими літаками.** Одна львівська польська часопись доносить, що персоналови міської електричної зелїзниці роздано оногди білі хоругвки. Се зарядженє стоїть в звязи з обороною міста на випадок атаку ворожих літаків. На випадок грозячої містови небезпеки від зближаючого ся літака появлять ся на трамваях хоругвки, по котрих публика довідає ся, що треба хоронити ся в безпечні місця.

— **Засуджені чеські посли.** Засуджених за зраду стану чеських послів Крамаржа і Рашіна перевезено до карного дому в Мелєрсдорф, а посли Червінка і Замазал відсиджують кару в Коморні.

— **Процес о зраду стану в Кольошварі.** Військовий суд закінчив розправу в процесі о зраду стану проти 17 румунських съвященників, послів і адвокатів. На смерть через повішенє засуджено двох головних обжалованих; съвященика Попа, бувшого бурмістра Кронштаду Бойту і 7 иньших адвокатів, сьвящеників і учителів. Сїмох обжалованих засуджено на вязницю від 3 до 8 літ; а трех обжалованих звільнено.

— **Новий німецький дневник** п. н. „Neue Lembergen Zeitung“ зачав виходити у Львові від 10. марта.

— **Недуга Вільзона.** Вільзон легко занедужав. Поручено йому безглядний спокій. Імовірно полишить ся він через кілька днів в ліжку.

— **Відозва ірійського сторонництва.** Ірійське сторонництво оголосило відозву, в котрій сказано, що становисько Льойда Джорджа мусить збільшити недовіре Ірляндії до анґлїйських обітниць і скріпити революційний рух. Ірійське сторонництво також і дальше буде робити все, що тільки зможе, щоби причинити ся до скорого корисного висліду війни, але помимо того почуває до обовязку виступити всїми способами проти правительства.

— **Жидівський рух в Королїстві.** Оногдї відбувало ся в Варшаві перше віче уладжене варшавським „Союзом ортодоксів“ при участи 1200 осіб. На вічу ухвалено вибирати при будучих громадських виборах самих правовірних жидів, котрі „боронили би жидівських інтересів в найвисшім значіню того слова“. Німецький приятель жидів др. Авгаґен займає ся тепер справою розвою рільництва в Польщі спеціяльно між жидами.

— **10,000.000 корон підписали Українцї дрогобицької землї на австрійські военні позички!** 10,000.000 К. Се вимовне число говорить само за себе і показує на ділї, яким відданим державі та габсбурській династії є український народ. Десять мілїонів корон зібрати в тих тяжких дороженечих часах тільки в одному повіті Галичини — се на всякий случай наглядний доказ австрійсько-державного патріотизму українського населення Дрогобиччини і твідчить — з ким вяжуть своє національне істнованє гачицькі Українці, в який бік звертають свої очі, в кого непохитно вірять та кому добровільно віддають своє житє-бутє й цїле майно...

Щоб цифрами доказати правдивість нашого обрахунку наведемо поіменно тих Українців-субскрибентів, що зложили більші квоти титулом военної позички. І так — субскрибували на пяту военну позику отсї українські громади дрогобицького повіту: Громада Тустановичі 2,000.000 к. (разом з попередніми позичками 5,400.000 к.), українська християнська громада в Бориславі 500.000 к. (включно з давнїйшими субскрипціями 750.000 к.), громада Мразниці (за ініціятивою діяльного комісаря п. Романа Левицького і о. Івана Ліщинського — 50.000 к. (загалом 150.000 к.), громада Опака і Губичі по 25.000 к., Добрівляни, Мединичі, Стебник, Трускавець по 20.000 к., Долге і Нотік по 11.000 к., Попелі, Ясениця сільна, Нагуєвичі, Орів та иньші українські громади Дрогобиччини підписали позичку военну на суму близько одного мілїона корон, а надто більші квоти субскрибовали ще отсї Українці в коронах: Федь Турів recte Турок господар власник нафтових терейів, Тустановичі 150.000, Михайло Терлецький, Борислав (загалом 70.000), Панько Терлецький, Тустановичі 50.000 (тільки на V-ту военну позичку), Микола Терлецький, властитель Креховичі і Стебника около 100.000, „Народний Дім“ в Дрогобичи 40.000 (загалом около 120.000), кромі сказаних добродіїв зложили по 20.000 к.: Петро Пілько, Лев Бар і Іван Когут господарі з Тустанович; — по 10.000 к.: Анастазія Драґан, Ольга Драґан, Юлія Драґан, Юрко Макар, Іван Попель, Петро Ількв, Євка Пількв, Василь Хлїбкевич, Степан Ваврик й другі тустановецькі господарі; понадто субскрибовали від 5.000 до 10.000 к.: інж. Филип Левицький Борислав, Роман Левицький управ. коп., Мразниця, о. Антін Рудницький, о. Іван Ліщинський, Гринь Берегуляк і Гринь Дощак з Добрівлян, Гринь Іваньчук і Степан Янів господарі в Мразниці, Іван Сенюта, Гринь Петруняк і Гнат Монастирський господарі з Тустанович та богато иньших селян яких назвиська не вспіли ми провідати ся, а яких субскрипції виносять більш 100.000 корон.

Понадто складали готівкою меньші квоти наші селяни в касі „Народного Дому“ з Дрогобичи (около пів мілїона) на почті, властиво через ц. к. Почтову касу щадниць у Відни (також з пів мілїона корон), а вкінці підписували военні позички в старостві, суді та в уряді податковім в Дрогобичи, — де як нас інформують — вплинуло позичок на суму одного мілїона корон.

До тих субскрипцій дочислити слїд позички Українцями жовнірами в „Stationskommando“ в Бориславі, в „Naphtasubsrayonskommando“ в Дрогобичи, або у кадрі піхотинців ч. 77, (який рекрутує ся з населеня Дрогобиччини) — то вийде, — що більш десятьох мілїонів зібрано від самих Українців в одній тільки Дрогобиччині на военні цїли Австро-угорської монархії. — (І. К-вич).

ОПОВІСТКИ.

Неділя, дня 11. марта 1917.

Нині: 11. марта гр.-кат. Порфірого, римо-кат. Константина.

Завтра: 12. марта гр.-кат. Проконія, римо-кат. Григорія.

○ **Оселї для інвалідів У. С. С.** організує Товариство „Маківка“ в Новім Санчи. Уділ 10 корон, вписове 1 корона. Посередничить в вишукуваню посад для інвалідів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно осель.

○ **Краєве Товариство „Червоного Хреста“** у Львові складає отсим Всесвітлїйшому гр. кат. митроп. Ординаріятови у Львові за ласкаве зібране в р. 1916 квоти 18.688 К 59 сот. яко дарів і квоти 796 К яко вкладок і за труди понесені, а щедрим жертводавцям за їх датки найщирійшу подяку. У Львові, дня 8 марця 1917. З президії Кр. Товариства „Червоного Хреста“.

○ **Секція III.** робітничо-промислова відбуде своє засїданє в понеділок 19. с. м., а не 12. с. м. з причин економічного зїзду. — Видїл Союза Українок.

○ **З львівського „Бояна“** З початком слїдуючого тижня уладжує тов. „Львівський Боян“ вечір українських народних обрядових пісень (колядки, щедрівки, веснянки гаґілки і пісні купальні) в опрацованю Стеценка, Лисенка, Людкевича, Барвінського, Колесси і Н. Вахнянина. Всїх співаків просить ся точно приходити на проби з огляду на дуже близький речинець концерту. Правильні проби відбувають ся в понеділок, середу і пятницю від г. 1/27—7, проба жіноча, від 7—1/29 год. мішана. Подрібну програму і день концерту подасть ся в найблизших днях.

Послідні вісти.

ВІДЕНЬ. Помер В. Курилович б. галицький посол засуджений за зраду.

ВАШІНҐТОН. Бюро Райтера доносить: Вільсон постановив скликати надзвичайну сесію конґресу на цвітень. Набрав отже переконаня, що в його силі лежить уоружити американські кораблі проти німецьких підводних лодок. Очікують сего безпосередно.

БЕРНО. Після аґенції „Радіо“ відомість, що Вільсон вже зарядив уоружене американських кораблів торговельних має бути урядова. „Американський Ряд“ розпорядив, що уоружені кораблі мають розпочати їзду до всіх пристаний світа не зважаючи на німецьку замкнену область ані на жадні внішні перешкоди.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 10. марта 1917

На східнім фронті:

Підчас передвчерашного наступу на узгірє Маґіарос полонено 13 офіцирів і 993 жовнярів. Воєнна добича виносить 17 скорострілів, 5 метавок мін- і одну метавку гранатів, крім того богато амуниції і уоружене.

Неприятельскиі проби відзискання втраченого узгіря не удали ся із-за нашого огня замикаючого доступ.

На Італійськім фронті:

Діяльність артилерії і летунів була загалом знов більше оживлена. Коло Гориції знищила наша артилерія стрілами самолет типу Купронія, котрий опав на землю коло Санет Андре. На Ціма ді Бокке (на північ від долини Сан Пелеґріно) відділи полку піхоти ч. 74 передерли ся через сніги до неприятельських становиц і взяли в полон 1 офіцира і 30 жовнярів.

На південно-східним фронті:

На південний схід від Берат сутички. Впрочім не було зміни.

Заступник шефа Генерального штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

На полудне від Авр наступили Французи на части наших ровів коло Льокур і на полудне від Крапо Месніль. Відкинено їх по рукопашній борбі. В наших руках лишилось 12 бранців. В західній Шампанії по обох сторонах Проснес рушили на наші становища Росіяни, ведені французськими офіцирами. Відділи, котрі вдерли ся на поодиноких місцях, викинено протинаступом. На полудне від Ріпут, на захід від ферми Шампань, котра кілька разів переходила з рук до рук вивязали ся нові борби, котрі не спричинили ніякої зміни в положеню. Ми взяли там в полон 55 жовнярів.

На західнім березі Мози був безуспішний французський наступ коло ліса Шеп. На схід від Мози вдерли ся наші підізди до ліса Корер і привели відтам 6 офіцирів, 200 жовнярів та два скорострілі. Решта французької залоги, не хотячи дістатись в полон, втікла. Також коло Флірей між Мозою а Мозелею повели ся після намірів підприняті підізди. Полонено притів 15 бранців. Наші летуни зістріли 6 французьких самолетів і два бальони на припоні. Огнем з оборонних армат стручено один французький літак. Поручник бар. Ріхтгофен побідив 25 раз у воздушній борбі.

На східнім фронті:

Не було важнійшої боєвої діяльности. Число полонених при здобутю Марґіарос побільшила ся на 13 офіцирів і 993 жовнярів, добича на 17 скорострілів і пять метавок мін.

Македонський фронт:

Не приключило ся нічо важного.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Осип Назарук. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.